

Akaan Toijalan keskustan arkkitehtuurikilpailu

9.6.2014 - 1.10.2014

- 1 Kansallisosakepankin liiketalo
- 2 Toijalan osuuskauppa
- 3 Ratamestarin talo
- 4 Junanlähettäjän talo
- 5 Ympyrätalo
- 6 Toijalan tori
- 7 Pysäköintialue Toijalan Osuuskaupan rakennuksen takana
- 8 Kevyenliikenteenväylä Kansallisosakepankin liiketalon takana

Sisältö

0. Johdanto	4
1. Kilpailukutsu	4
1.1. Kilpailun järjestäjät, luonne ja tarkoitus	4
1.2. Osallistumisoikeus	4
1.3. Palkinnot	4
1.4. Palkintolautakunta	7
1.5. Kilpailuohjelman hyväksyminen	7
1.6. Kilpailuaika ja sisäänjätö	7
2. Kilpailutekniset tiedot	7
2.1. Ohjelma-asiakirjat	7
2.2. Kilpailua koskevat kysymykset	7
2.3. Kilpailun ratkaiseminen, tulosten julkistaminen ja näytteillepano	8
2.4. Jatkotoimenpiteet kilpailun jälkeen	8
2.5. Kilpailuehdotusten käyttöoikeus	8
2.6. Kilpailun kieli	8
2.7. Kilpailuehdotusten palautus	8
2.8. Kilpailusäännöt	8
3. Kilpailutehtävä	8
3.1. Kilpailualueen sijainti, laajuus ja raja	8
3.2. Kilpailutehtävän tausta ja alueen nykytilanne	11
3.2.1. Yleistä	11
3.2.2. Rakennettu ympäristö ja luonnonolot	11
3.2.3. Kilpailualueen kaavatilanne ja kaavoitushistoria	11
3.2.4. Maanomistus	11
3.3. Kilpailualueen lähiympäristö	11
3.4. Kilpailun tavoitteet ja suunnitteluohjeet	14
3.4.1. Yleistä	14
3.4.2. Maankäyttö	14
3.4.3. Julkinen kaupunkitila ja virkistysalueet	14
3.4.4. Liikenne	14
3.4.5. Mitoitus	17
3.5. Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet	17
4. Ehdotuksen laadintaohjeet	17
4.1. Vaadittavat asiakirjat	17
4.2. Kilpailusalaisuus	17
4.3. Kilpailuehdotusten palautus	18

0. Johdanto

Akaan kaupungin Toijalan keskustan ilmeen kohentamiseksi ja kaavatyön pohjaksi on päätetty järjestää arkkitehtuurikilpailu.

Tavoitteena on saada korkeatasoinen suunnitelma, joka tukee asumisen-, yritystoiminnan, virkistys- ja liikenteen kehitystä alueella.

Kilpailulla haetaan kestävä ja toisaalta vaihteittain toteutettavaa ratkaisua Toijalan keskustakorttelien massoittelun, julkisen katutilan, näkymien ja liikenneratkaisujen suhteen.

1. Kilpailukutsu

1.1. Kilpailun järjestäjät, luonne ja tarkoitus

Kilpailun järjestää Akaan kaupunki yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kanssa.

Kilpailu järjestetään suppeana yleisenä ideakilpailuna.

Kilpailun tarkoituksena on löytää arkkitehtoonisesti, kaupunkikuvallisesti, liikenteellisesti ja toiminnallisesti korkeatasoinen ratkaisu Toijalan keskustakorttelien ja niihin liittyvän kaupunkiympäristön jatkosuunnittelulle ja toteutukselle.

1.2. Osallistumisoikeus

Kilpailu on avoin kaikille Suomen sekä muiden Euroopan Unionin ja sen hankintalainsäädännön piiriin kuuluvien maiden kansalaisille voimassa olevien lakien ja sopimusten mukaisesti.

1.3. Palkinnot

Palkintoina jaetaan 50.000 euroa seuraavasti:

I palkinto 18.000 euroa

II palkinto 13.000 euroa

III palkinto 9.000 euroa

Lisäksi jaetaan kaksi lunastusta suuruudeltaan 5.000 euroa.

Palkintolautakunta voi yksimielisellä päätöksellä jakaa palkintosumman toisinkin Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kilpailusääntöjen edellyttämällä tavalla. Lisäksi palkintolautakunta voi halutessaan jakaa kunniainintoja.

Palkinnot maksetaan Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kautta. SAFA perii kilpailusääntöjensä mukaan 7 % palkinnoista. Kilpailun palkinnoille haetaan verovapautta.

Toijalan keskusta luoteesta

Toijalan keskusta kaakosta

Kansallisosakepankin liiketalo

Toijalan pääkadun Valtatien ja torin risteyksessä oleva matala, arkkitehti Aarne Ervin suunnittelema L:n muotoinen ja useita liiketiloja käsittävä liikerakennus on valmistunut 1957. Suuret ikkunat liittävät alun perin Kansallisosakepankin toimitilaksi rakennetun rakennuksen tontin kulmassa olevaan puistoalueeseen. (noin 870 kem²)

Toijalan Osuuskauppa

Toijalan pääkadun Valtatien varrella sijaitsevalla tontilla on rakennusmestari A. Aarnion suunnittelema ja 1916 Toijalan Osuuskaupaksi valmistunut kaksikerroksinen liikerakennus. Rakennusta on laajennettu vanhasta osasta poikkeavalla yksikerroksisella osalla, suurilla näyteikkunoilla ja pulpettikattoisella liikesiivellä 1957. Vanha Osuuskaupaksi rakennettu osa on tiilirunkoinen ja rapattu. Rakennuksessa toimii ravintola. (noin 350 kem²)

1.4. Palkintolautakunta

Kilpailuehdotusten arvioinnin suorittaa palkintolautakunta, johon kuuluvat:

Anu Hytönen	rakennustarkastaja	Akaan kaupunki
Jyri Sarkkinen	kaavoituspäällikkö	Akaan kaupunki
Aki Viitasaari	kaupunginjohtaja	Akaan kaupunki
Henna Rantanen	Akaan kaupunkisuunnittelulautakunnan pj	
Jouko Rytönen	Akaan kaupunginhallituksen pj	
Anri Linden	arkkitehti	SAFA:n nimeämä edustaja
Markku Lahtinen	kaavoitusarkkitehti	SAFA:n nimeämä edustaja

Palkintolautakunnan sihteerinä toimii Johanna Fingerroos.

Jäsenistä Anu Hytönen, Jyri Sarkkinen, Anri Linden ja Markku Lahtinen ovat SAFA:n kilpailusääntöjen tarkoittamia ammattijäseniä. Palkintolautakunta kuulee tarvittaessa myös muita tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita. Asiantuntijat ja sihteeri eivät osallistu päätöksentekoon.

1.5. Kilpailuohjelman hyväksyminen

Akaan kaupunginhallitus, SAFA:n kilpailutoimikunta ja palkintolautakunta ovat hyväksyneet tämän kilpailuohjelman.

1.6. Kilpailuaika ja sisäänjätö

Kilpailuaika alkaa 9.6.2014 ja päättyy 1.10.2014.

2. Kilpailutekniset tiedot

2.1. Ohjelma-asiakirjat

Ohjelma-asiakirjat on ladattavissa kilpailun verkkosivuilta: www.aka.fi/arkkitehtuurikilpailu

Kilpailun ohjelma-asiakirjoja ovat:

Tämä kilpailuohjelma

Pohjakarttaote (dwg ja pdf)

Viistokuvia alueesta

Valokuvia alueen rakennuksista

Liikenneselvityksiä

2.2. Kilpailua koskevat kysymykset

Kilpailua koskevat kysymykset osoitetaan palkintolautakunnalle ja lähetetään sähköpostitse 8.8.2014 mennessä osoitteeseen: kilpailusihteeri@aka.fi

Kysymykset ja palkintolautakunnan vastaukset julkaistaan 15.8.2014 mennessä kilpailun verkkosivuilla osoitteessa: www.aka.fi/arkkitehtuurikilpailu

2.3. Kilpailun ratkaiseminen, tulosten julkistaminen ja näytteillepano

Kilpailun tulos pyritään julkaisemaan tammikuussa 2015.

Kilpailun ratkaisusta annetaan välittömästi tieto kaikille ehdotusten tekijöille. Kilpailun tulos julkaistaan myös Arkkitehtiuutisissa ja SAFA:n verkkosivuilla www.safa.fi. Arvostelupöytäkirja tulee nähtäville kilpailun verkkosivuille.

Kilpailun tulosten julkistamistilaisuus ja kilpailuehdotusten esittely järjestetään myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana.

2.4. Jatkotoimenpiteet kilpailun jälkeen

Palkintolautakunta antaa suosituksen jatkotoimenpiteiksi kilpailun tuloksen perusteella. Voittaneelle työryhmälle voidaan antaa suorahankintana myöhemmin sovittavassa laajuudessa konsulttitoimeksianto asemakaavan ja rakentamistapaohjeiden laatimisesta.

2.5. Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus palkittuihin ja lunastettuihin kilpailuehdotuksiin. Tekijänoikeus säilyy ehdotuksen tekijällä.

Toimeksiannon saaneella on oikeus käyttää hyväkseen muiden ehdotusten aiheita ja ajatuksia tekijänoikeuslain mukaisesti.

2.6. Kilpailun kieli

Kilpailuehdotukset ja kilpailuasiakirjat laaditaan suomen kielellä.

2.7. Kilpailuehdotusten palautus

Kilpailuehdotuksia ei palauteta.

2.8. Kilpailusäännöt

Kilpailussa noudatetaan Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä.

3. Kilpailutehtävä

3.1. Kilpailualueen sijainti, laajuus ja rajaus

Kilpailualue sijaitsee Akaan kaupungin Toijalan keskusta-alueella. Tarkastelualue käsittää noin 30 hehtaaria. Tarkempaa suunnittelua tehdään Valtatien ympäristössä suunnittelualueella, jonka pinta-ala on noin 8 hehtaaria.

Tarkastelualueen laajuudelta (30 ha) osoitetaan tarkemman suunnittelun alueen (8 ha) liittyminen kaupunkirakenteeseen laaditun ratkaisun edellyttämällä tavalla. Lisäksi kilpailijat voivat harkintansa mukaan ottaa kantaa ja ratkaista ongelmakohtia myös tarkastelualueella. Tarkempi rajausta on osoitettu liitekartassa.

Ratamestarin talon kortteli

Kortteli kuuluu 1876 valmistuneeseen Toijalan rautatieasema-alueeseen ja on ollut asuinalueita koko ajan. Hirsirakenteinen ratamestarin talo (yllä) on alueen vanhimpia ja rakennettu ehkä jo radan valmistumisen aikoihin 1876. Rakennuksen nykyinen ulkoasu on 1950-luvulta. 1910-luvulla rakennettu asuinrakennus (alla) on toiminut junanlähettäjän ja vaihdemiehen asuntona. Rakennukset on suojeltu asemakaavassa. Lisäksi korttelissa on ollut mm. sauna ja asematravintolan jääkellari.

Ympyrätalo

Tilapäiseksi liikerakennukseksi vuonna 1951 rakennetussa pohjamuodoltaan pyöreässä rakennuksessa on alunperin ollut viisi pientä liikehuoneistoa. Rakennuksessa toimii ravintola. (noin 200 km^2)

3.2. Kilpailutehtävän tausta ja alueen nykytilanne

3.2.1. Yleistä

Akaa on reilun 17 000 asukkaan kaupunki rautateiden risteyskohdassa. Matkaa Tampereelle on 40, Helsinkiin 140 ja Turkuun 120 kilometriä. Akaalla on kolme keskusta Toijala, Viiala ja Kylmäkoski. Tässä kilpailussa tarkastellaan Toijalan keskustaa.

Akaan tavoitteellinen väkiluvun kasvu on noin prosentin vuodessa. Valtaosa Toijalan uudisrakentamisesta on pientaloja keskustan ulkopuolella, mutta myös kerrostaloasunnoille keskustassa on kysyntää

Suunnittelualue sijaitsee ydinkeskustan keskeisen asunto- ja liikealueen sekä liikenteen solmukohdassa.

Keskusta on tällä hetkellä osittain jäsentymätöntä kaupunkitilaa. Kävelyn- ja pyöräilyn liikennejärjestelyt ovat paikoin puutteelliset. Kaupunkirakenne on hajanainen eikä luontevaa yhteyttä esimerkiksi aseman ja Valtatien välillä ole. Saapuminen keskustaan Satamatieltä on sekava. Keskustaan saavutaan pohjoisesta, moottoritietä tultaessa Satamatietä pitkin Hämeentielle, joka on kilpailualueen yhtenä rajana. Hämeentielle keskustaan pääsee joko radan ylittävän sillan ja Saunatien kautta tai alikulun ja kilpailualueen rajaavan Kurisjärventien kautta.

3.2.2. Rakennettu ympäristö ja luonnonolot

Toijalan pääkatu on Valtatie, jonka jatkeena on asemaa sivuava Pätsiniementie.

Alueella on asemakaavalla suojeltuja rakennuksia rautatieaseman ja ympyrätalon välissä, kortteleissa 1224 ja 1305. Valtatien varrella sijaitsevat entinen Toijalan Osuuskauppa vuodelta 1916 (nykyinen Ravintola Leskirouva) sekä Arne Ervin suunnittelema entinen Kansallisosakepankin rakennus vuodelta 1957. Aseman alueella 1870-luvun veturitallissa toimii tällä hetkellä Veturimuseo.

Alueen maasto ja kasvillisuus on ollut jo kauan ihmisen muokkaamaa. Alue on maastoltaan melko tasaista.

3.2.3. Kilpailualueen kaavatilanne ja kaavoitushistoria

Pirkanmaan 1. Maakuntakaavassa vuodelta 2007 kilpailualue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi.

Kilpailualueella on voimassa vuonna 1998 hyväksytty Toijalan oikeusvaikutukseton yleiskaava.

Alueen asemakaavojen sisältö on esitelty liitteenä olevassa kaavayhdistelmässä.

Kaavat eivät sido kilpailijoita, vaan kilpailun tuloksia käytetään tulevan kaavoitustyön pohjana.

3.2.4. Maanomistus

Alueen maapohjan omistaa Akaan kaupunki ja yksityiset maanomistajat. Maanomistusrajat eivät sido kilpailijoita.

3.3. Kilpailualueen lähiympäristö

Kilpailualueen ulkopuolella Toijalan keskusta-alueella on asumista, palveluita ja teollisuutta. Viher- ja virkistysalueita on esimerkiksi Nahkialanjärven ympärillä ja Nahkialanvuorella.

Satamatie yhdistää Toijalan keskustan ja moottoritien liittymän. Satamatie johtaa moottoritien yli Toijalan satamaan, jonka virkistyspalveluiden toivotaan kehittyvän tulevaisuudessa.

Hämeentie yhdistää Toijalan 6 kilometrin päässä sijaitsevaan Viialan taajamaan.

Toijalan tori Valtatieltä katsottuna

Toijalan tori Alventien ja Kurkelantien risteyksestä katsottuna

Pysäköintialue Valtatien ja Akaan kaupungintalon välissä (yllä ja alla)

Pyöräily- ja kävelytie pysäköintialueelta torille

3.4. Kilpailun tavoitteet ja suunnitteluohjeet

3.4.1. Yleistä

Akaan kaupunki haluaa kilpailun avulla löytää toteuttamiskelpoisen, toimivan, laadukkaan ja kauniin suunnitelman Toijalan keskustan kehittämiseksi. Alueen ongelmiin haetaan ratkaisua kokonaissuunnitelmalla, jossa havainnollistetaan uudis- ja täydennysrakentamista keskusta kortteleissa, julkisten ulkotilojen ratkaisuja ja liikennejärjestelyjä.

Toijalan keskustaan haetaan kaupunkikuvaltaan valoisaa, raikasta ja modernia ilmettä, joka on houkutteleva kaikkina vuorokauden- ja vuodenaikoina. Arkkitehtuurin ja massoittelun toivotaan ilmentävän Akaan pikkukaupungin vehreää ja valoisaa ilmettä.

Keskustakortteleista on tavoitteena rakentaa hyvin toimiva, nykyaikainen asuin- ja liikekortteleiden tiivis ja kestävä kehityksen periaatteiden mukainen kokonaisuus.

3.4.2. Maankäyttö

Kilpailussa etsitään uusia toimivia ratkaisuja pikkukaupungin keskustaan.

Liiketilojen tulee pääsääntöisesti sijoittua maantasokerrokseen siten, että tuetaan Valtatien asemaa keskeisenä liikekatuna sekä virikkeellisen ja mielenkiintoisen keskustaympäristön syntyä koko kilpailualueelle.

Asumisen sijoittuminen ja rakentamisen määrä ovat kilpailijoiden harkittavissa. Tavoitteena on täydennysrakentaminen, joka mahdollistaa kaupallisten palveluiden kehittymisen.

3.4.3. Julkinen kaupunkitila ja virkistysalueet

Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuuteen keskusta-alueella on kiinnitettävä huomiota. Keskustan tulisi olla käyttäjilleen turvallinen, viihtyisä ja virikkeellinen sekä houkuttaa oleskeluun.

Kilpailijoilta toivotaan realistista, toteuttamiskelpoista ja korkealaatuista otetta julkisten ulkotilojen järjestelyihin.

3.4.4. Liikenne

Suunnitelmassa tulee osoittaa toimivat ja luontevasti toteutettavat liikenne- ja pysäköintijärjestelyt sekä kävely- ja pyöräilyreitit.

Kävely- ja pyöräilyreitit

Kävely- ja pyöräilyreitit keskustan läpi asemalta Kirkkotorille tulee ratkaista luontevasti. Lisäksi asemalle saapuvien matkustajien luonteva reitti Valtatielle on osoitettava suunnitelmassa.

Joukkoliikenne

Toijalan asema on valtakunnallisesti merkittävä rautateiden risteysasema, jossa Helsinki-Tampere ja Turku-Tampere radat kohtaavat ja se toimii tällä hetkellä myös linja-autojen asemana. Asema-alueen kehittäminen alueellisena matkakeskukseksi on mainittu myös seuraavan maakuntakaavan aineistossa.

Autoliikenne

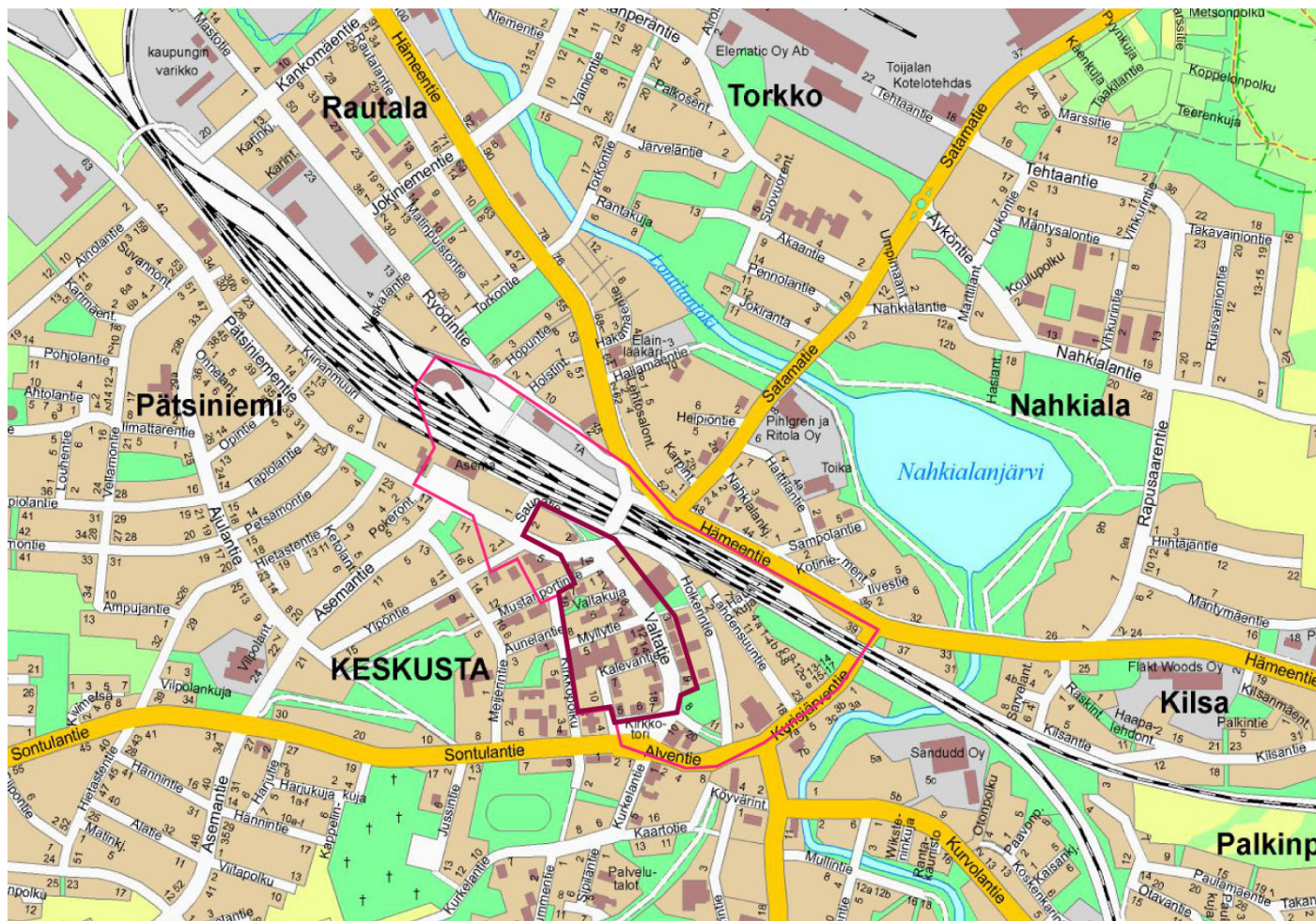
Asiakas- ja asukasliikenne sekä pysäköinti ja huoltoliikenne on huomioitava suunnitelmassa.

Pysäköinti

Lisärakentamisessa pysäköinti tulee ratkaista korttelin sisäisellä järjestelyllä. Autopaikkojen määrä on noin 1 autopaikka / 80-100 k-m² asuinkortteleissa sekä riittävä pysäköinti yritysten tarpeisiin. Nykyinen ja todennäköisin pysäköintiratkaisu myös tulevaisuudessa on pääosin maanpäällinen pysäköinti.

3.4.5. Mitoitus

Tarkemman suunnittelun alueen lisärakentamisen tavoite on lisätä tehokkuutta 5 000 - 10 000 kerrosalaneliömetriä nykyiseen tilanteeseen nähden. Alueelle esitetty kerrosalamäärä ei ole kuitenkaan arvosteluperuste, vaan tärkeämpää on kilpailun muiden tavoitteiden laadukas ratkaiseminen.

Kilpailualue osoitekartalla

Toijalan keskusta etelästä

3.5. Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

Kaupunkirakenteen ja -kuvan monipuolisuus, arkkitehtooninen kokonaisuus, persoonallisuus ja mittakaava

Suunnitelman liittyminen ympäröivään kaupunkirakenteeseen

Julkisten kaupunkitilojen järjestely ja laatu

Liikenne- ja pysäköintijärjestelyjen sekä kävelyn- ja pyöräilyn reittien toimivuus ja luonteva toteutettavuus

Ratamestarinkorttelin luonteva toiminta ja liittyminen kaupunkirakenteeseen

Ratkaisun realistisuus ja toteutettavuus

Kokonaisratkaisun ansoita pidetään tärkeämpänä kuin yksityiskohtien virheettömyyttä

4. Ehdotuksen laadintaohjeet

4.1. Vaadittavat asiakirjat

Suunnitelma esitetään enintään neljällä vaakasuuntaisella A3-kokoisella tulosteella, ilman alustaa ja päällystemuovia. Enimmäismäärää ei saa ylittää eikä planssikokoa muuttaa. Lisäksi selostus voidaan tehdä erilliselle A4-kokoiselle arkille.

Karttakuva kilpailualueesta ja sen liittymisestä ympäristöön

- 30 hehtaarin tarkastelualue 1:5000 ja 8 hehtaarin suunnittelualue 1:2000

Osasuunnitelmia suunnittelualueen yksityiskohdista 1:500 tai tarkempi

Selostus, josta ilmenee kilpailuehdotuksen keskeinen sisältö

Lisäksi kilpailijat voivat esittää kokonaisuutta selventäviä yksityiskohtia ja muuta havainnollistavaa materiaalia haluamassaan mittakaavassa suunnitelman keskeisistä kohdista sallitun tulostemäärän puitteissa.

Vaadittu kilpailuaineisto tulee toimittaa myös pdf-tiedostoina cd/dvd -levyllä tai muistitikulla. A3-kokoon tulostettavien pdf-tiedostojen resoluution on oltava vähintään 300 dpi. Tunnistetiedot on poistettava tiedostoista.

4.2. Kilpailusalaisuus

Kilpailuehdotusten jokainen asiakirja on varustettava nimimerkillä. Kilpailuehdotuksen mukana on lähetettävä suljettu nimimerkillä varustettu läpinäkymätön kirjekuori, jossa on päällä merkintä ”nimikuori”. Nimikuoren sisällä tulee olla asiakirja, josta ilmenee ehdotuksen nimimerkki ja tekijän nimi, osoite, puhelinnumero ja mahdolliset avustajat, sekä maininta siitä kenellä on ehdotuksen tekijänoikeudet.

4.3. Kilpailuehdotusten palautus

Kilpailuehdotukset on toimitettava 1.10.2014 klo 15.00 mennessä osoitteeseen:

Akaan kaupunki
Kaavoitus- ja maankäyttöyksikkö
Myllytie 3
37800 Akaa

Tai jätettävä todistettavasti saman päivän aikana postin tai muun kuljetuslaitoksen kuljetettavaksi yllä olevaan osoitteeseen.

Lähetyksen päälle on merkittävä ”keskustan ideakilpailu”.

